

Torzítatlanság vizsgálata

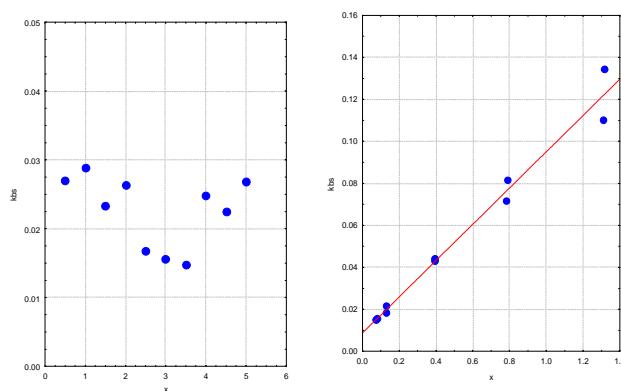
A szokásos módszerek:

$$\text{Átlagos torzítás} \quad H_0 : E(\bar{y} - \bar{x}) = E(\bar{y} - \bar{x}) = E(\bar{\Delta}) = 0$$

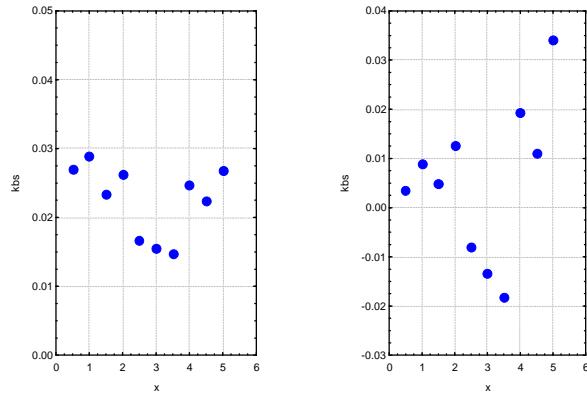
$$\text{Átlagos visszanyerés} \quad H_0 : E\left(\frac{y}{x}\right) = 1$$

$$\text{Regressziós módszer} \quad H_0 : Y = x$$

A torzítás (a mért és hozzáadott koncentráció különbsége) függ-e a bemért koncentrációtól?

A torzítás szórása függ-e bemért koncentrációtól?

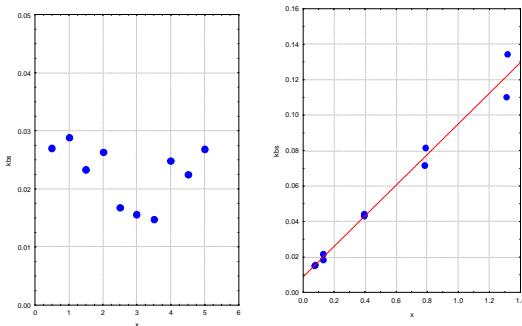
Ha nem, súlyozatlanul dolgozhatunk.

Validalás1

77

Csak ha a torzítás nem függ a bemért koncentrációtól, érdemes vizsgálni az átlagos torzítást:

$$H_0 : E(\bar{y} - \bar{x}) = E(\bar{y} - \bar{x}) = E(\bar{\Delta}) = 0$$

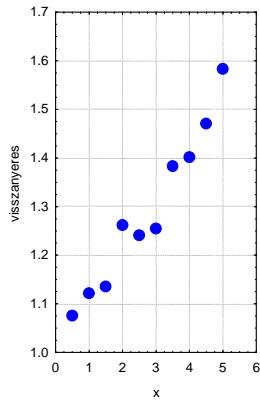
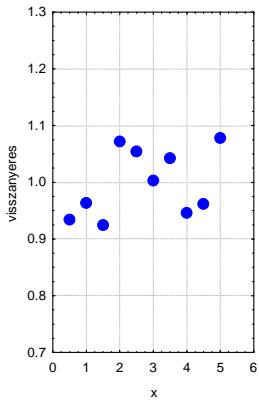

Ha függ, kevés értelme van.

Validalás1

78

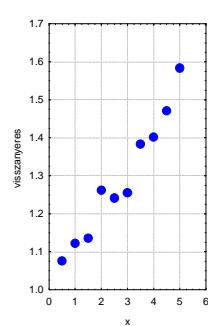
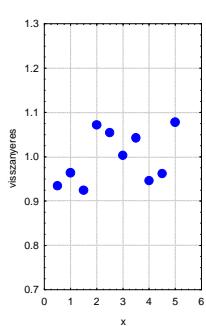
A visszanyerés (a mért és hozzáadott koncentráció aránya) függ-e a bemért koncentrációtól?

Validalás1

79

Csak ha a visszanyerés nem függ a bemért koncentrációtól,
érdemes vizsgálni az átlagos visszanyerést:

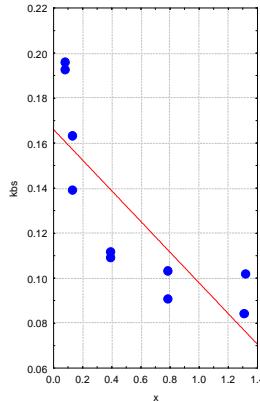
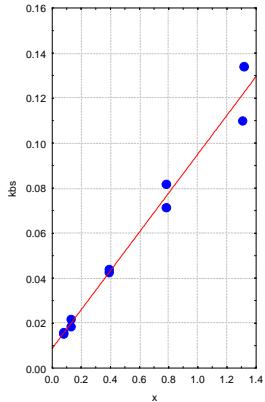
$$H_0 : E\left(\frac{y}{x}\right) = 1$$

Ha függ, kevés
értelme van.

Validalás1

80

A torzítás (a mért és hozzáadott koncentráció különbsége) lineáris függvénye-e a bemért koncentrációnak?

$$H_0 : Y = x$$

Ha igen, alkalmazhatjuk a regressziós módszert.

Validalás1

81

A hipotézisvizsgálat szokásos kérdésfeltevése nem megfelelő.

Nem: valamilyen eltérés az adatokból észrevehető-e,

Hanem: biztosak lehetünk-e benne, hogy a megengedhető mértéket nem haladja meg (intervallum-hipotézis).

$$\text{Átlagos torzítás} \quad -\Delta < E(\bar{y} - \bar{x}) < \Delta$$

$$\text{Átlagos visszanyerés} \quad -\Delta < E\left(\frac{\bar{y}}{\bar{x}}\right) - 1 < \Delta$$

$$\text{Regressziós módszer} \quad \Delta < E(y - x) < \Delta$$

Validalás1

82

Kivonat a USP-ból

«1225» VALIDATION OF COMPENDIAL PROCEDURES

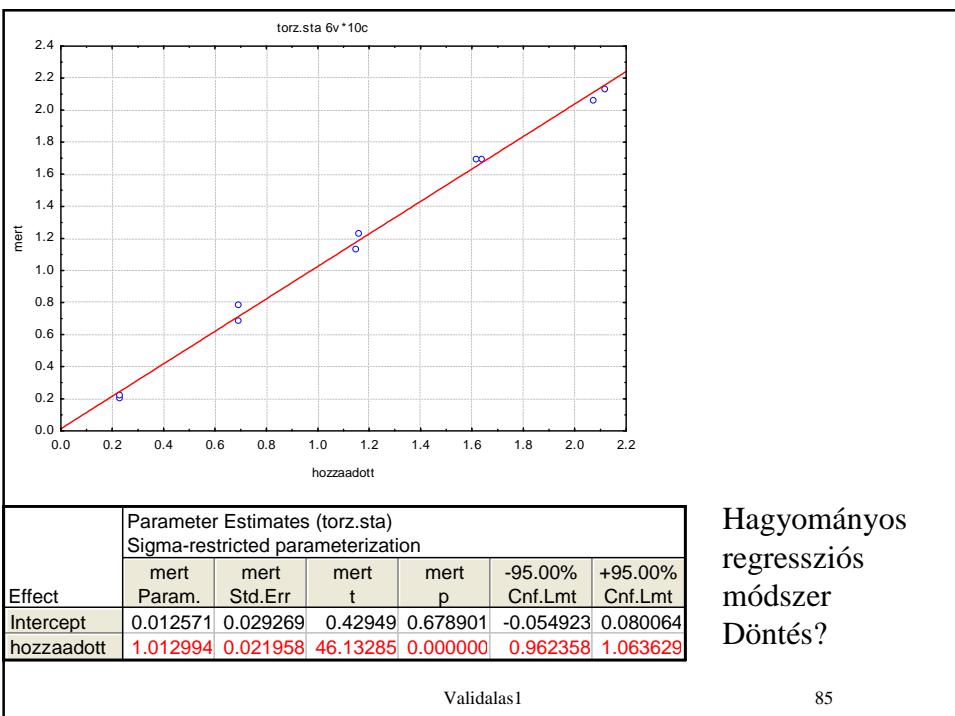
Assessment of accuracy can be accomplished in a variety of ways, including evaluating the recovery of the analyte (percent recovery) across the range of the assay, or evaluating the linearity of the relationship between estimated and actual concentrations. The statistically preferred criterion is that the confidence interval for the slope be contained in an interval around 1.0, or alternatively, that the slope be close to 1.0. In either case, the interval or the definition of closeness should be specified in the validation protocol. The acceptance criterion will depend on the assay and its variability and on the product. **Setting an acceptance criterion based on the lack of statistical significance of the test of the null hypothesis that the slope is 1.0 is not an acceptable approach.**

4. példa

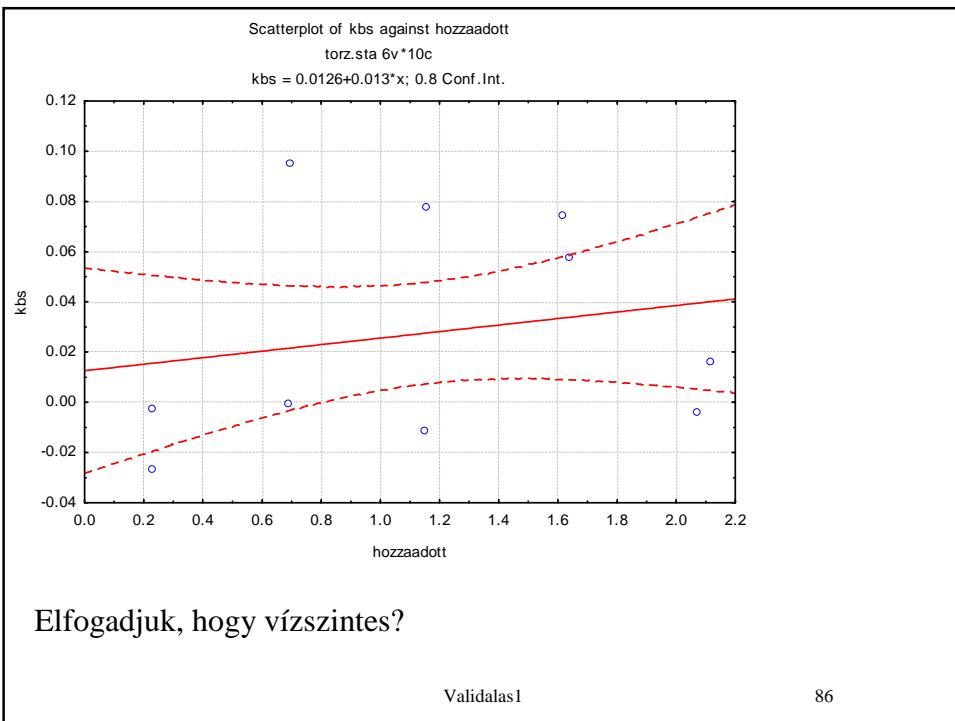
Szennyezésvizsgálat torzítatlansága

torz.sta

sorrend	hozzáadott	mért	kbs
10	0.2299	0.2031	-0.0268
3	0.2297	0.2271	-0.0026
6	0.6885	0.6877	-0.0008
8	0.6909	0.7864	0.0955
9	1.1564	1.2341	0.0777
2	1.1466	1.1356	-0.011
4	1.617	1.6915	0.0745
7	1.6366	1.6942	0.0576
1	2.1168	2.133	0.0162
5	2.0698	2.0657	-0.0041

Hagyományos
regressziós
módszer
Döntés?

Elfogadjuk, hogy vízszintes?

Átlagos torzítás: Hagyományos módszer $H_0 : E(\bar{y} - \bar{x}) = E(\bar{\Delta}) = 0$

Statistics>Basic Statistics>t-test, single sample

T-Test for Single Means: torz.sta

Variables: kbs

Quick Advanced Options

Summary: T-tests

Reference values

Test all means against: 0.

Test means against different user-defined constants

Specify

Variable	Test of means against reference constant (value) (torz.sta)									
	Mean	Std.Dv.	N	Std.Err.	Confidence -95.000%	Confidence +95.000%	Reference Constant	t-value	df	p
kbs	0.027620	0.044125	10	0.013953	-0.003945	0.059185	0.00	1.979444	9	0.079130

Döntés?

Validalas1

87

Átlagos torzítás: intervallum-hipotézis

$$-\Delta < E(\bar{y} - \bar{x}) < \Delta$$

Statistics>Basic Statistics>
>Descriptive statistics

Descriptive Statistics: torz.sta

Variables: kbs

Quick Advanced Robust Normality Prob. &

Summary: Statistics G1 G2

Location, valid N

Valid N

% valid obsrvn.

Mean

Sum

Median

Mode

Geom. mean

Harm. mean

Variation, moments

Standard Deviation

CI for Sample SD

Interval: 95.00 %

Coefficient of variation

Variance

Std. err. of mean

Conf. limits for means

Interval: 80.00 %

Skewness

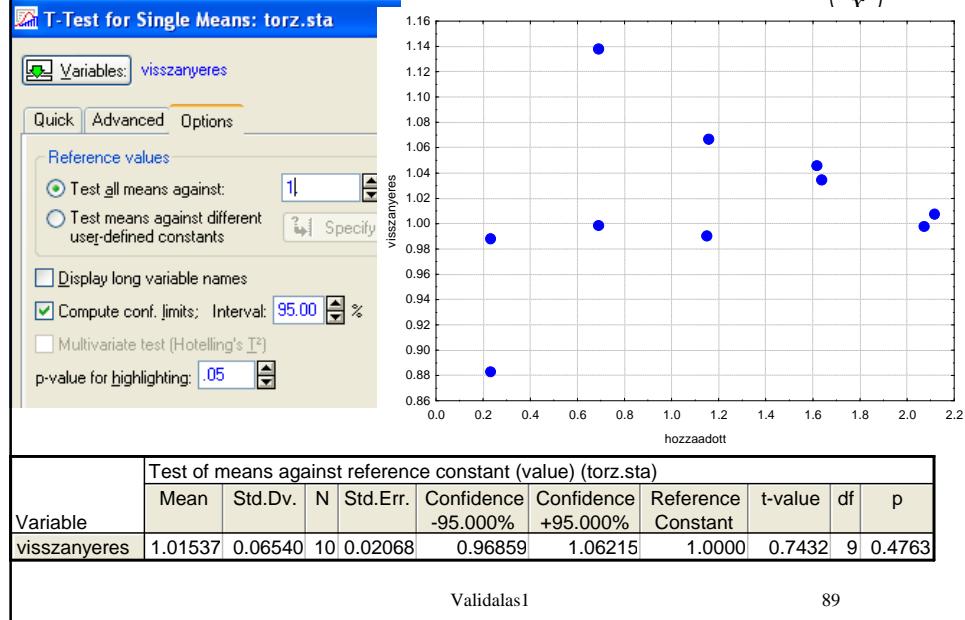
Descriptive Statistics (torz.sta)							
Variable	Valid N	Mean	Confidence -80.000%	Confidence 80.000	Minimum	Maximum	Std.Dev.
kbs	10	0.027620	0.008322	0.046918	-0.026800	0.095500	0.044125

Validalas1

88

Átlagos visszanyerés: Hagyományos módszer

$$H_0 : E\left(\frac{y}{x}\right) = 1$$

Átlagos visszanyerés: intervallum-hipotézis

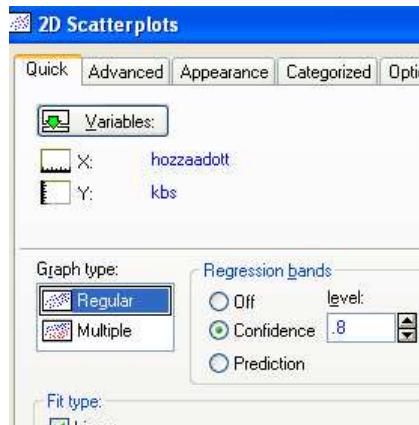
$$-\Delta < E\left(\frac{y}{x}\right) - 1 < \Delta$$

Variable	Descriptive Statistics (torz.sta)				
	Valid N	Mean	Confidence -80.000%	Confidence 80.000	Std.Dev.
visszanyeres	10	1.015371	0.986769	1.043973	0.065399

Döntés?

Regressziós módszer : intervallum-hipotézis $\Delta < E(y - x) < \Delta$

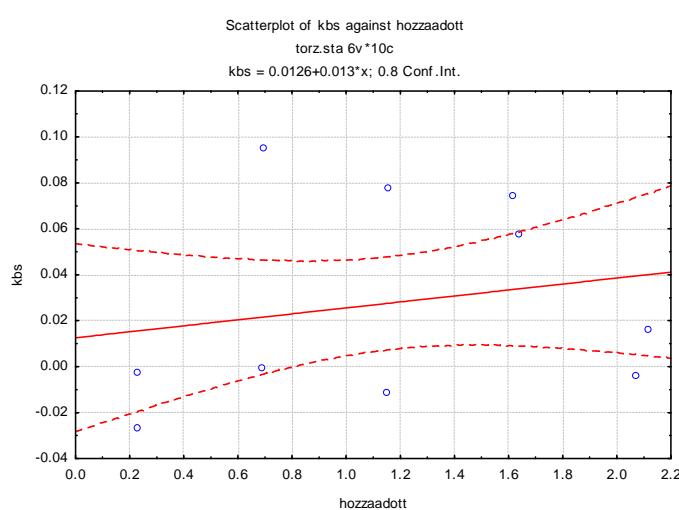
Statistics>Advanced Linear/Nonlinear Models>
>General Linear Models>Simple Regression

Ha az ingadozás varianciája konstans, a mért koncentrációra (y) a hozzáadott koncentráció (x) függvényében illesztett egyenes (lineáris regresszió) adekvát, és a mérési hibák korrelálatlanok.

Validalás1

91

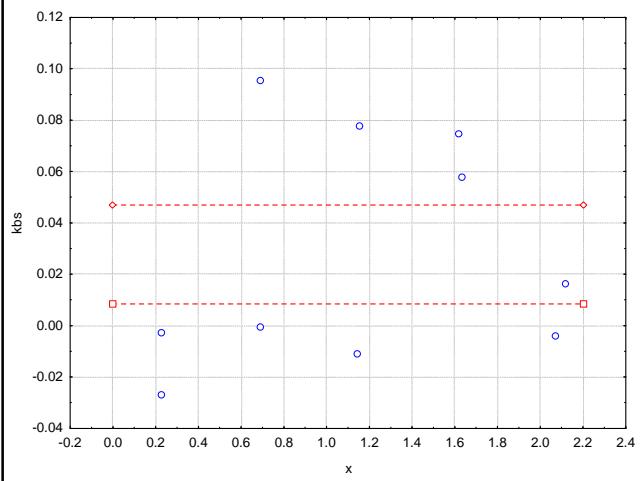
Döntés?

Validalás1

92

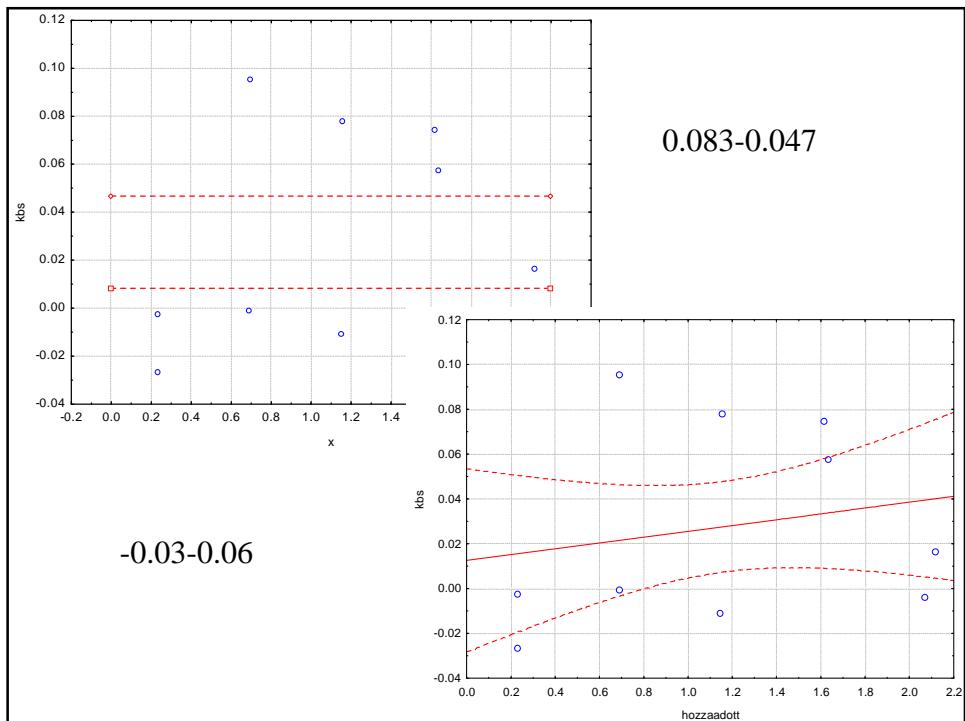
Ha az egyenest vízszintesnek tekinthetjük, az átlagos torzítás módszerét alkalmazzuk. Jobb, mint a regressziós?

Variable	Descriptive Statistics (torz.sta)						
	Valid N	Mean	Confidence -80.000%	Confidence 80.000	Minimum	Maximum	Std.Dev.
kbs	10	0.027620	0.008322	0.046918	-0.026800	0.095500	0.044125

konf. sáv
0.083-0.047

93

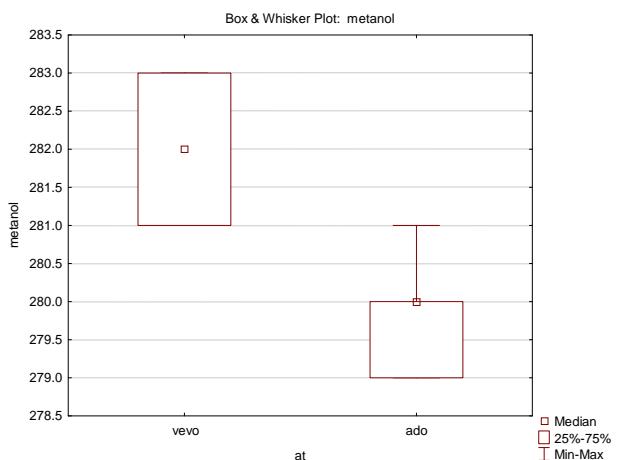
0.083-0.047

-0.03-0.06

5. példa

Oldószermaradék gázkromatográfiás meghatározási módszer validálása, MeOH koncentráció, módszerátadás

	1 at	2 metanol
1	vevo	283
2	vevo	281
3	vevo	281
4	vevo	281
5	vevo	283
6	vevo	283
7	ado	281
8	ado	280
9	ado	280
10	ado	279
11	ado	279
12	ado	280

Validalás1

95

	Átadó laboratóriumban (ppm)	Átvevő laboratóriumban (ppm)	Közös RSD (%)	Δ (ppm)	Δ (%)
metanol	280	282	0.5	2	0.7

Értékelés:

- RSD<15%
- átlagok közötti különbség Δ<15%
- a kimutatási határok (DL) is megfeleltek a követelményeknek

Konklúzió:

A módszer laboratóriumok között reproducálható, teljesít a tervezben előírt követelményeket.

Variable	T-tests; Grouping: at (transzfer.sta)				
	Mean vevo	Mean ado	t-value	df	p
metanol	282.0000	279.8333	3.992918	10	0.002547

kétmintás t-próba
Döntés a hagyományos módszerrel?

Variable	T-tests; Grouping: at (transzfer.sta)					
	Valid N vevo	Valid N ado	Std.Dev. vevo	Std.Dev. ado	F-ratio Variances	p Variances
metanol	6	6	1.095445	0.752773	2.117647	0.429741

A varianciák
egyenlőségének
vizsgálata (feltétel)

Validalás1

96

	T-tests; Grouping: at (transzfer.sta)		
	Group 1: vevo		
	Group 2: ado		
Variable	Mean 1 - Mean 2	Confidence -80.000%	Confidence +80.000%
metanol	2.166667	1.422082	2.911251

Döntés az intervallum-
hipotézisről?

	Átadó laboratóriumban (ppm)	Átvevő laboratóriumban (ppm)	Közös RSD (%)	Δ (ppm)	Δ (%)
metanol	280	282	0.5	2	0.7